26րդ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 7208 [...] ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1909 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 30 Décembre 1909 26me année N. 7208

ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ
ԵՐ. ՍՐՄԱՔԷՇԽԱՆԼԵԱՆ
Գրութիւնք ետ չեն տրուիր
Բաժանորդագրութեան պայմանները տեսնել Դրդ էջը
Կ. ՊՈԼԻՍ, ԳԱԼԱԹԻԱ

10 ՓԱՐԱ

Արեւելք

ՕՐԱԹԵՐԹ ԱԶԳԱՅԻՆ

10 PARAS

آره وه لق
ارمنیجه یومی و سیاسی غزته
صاحب امتیازی قره کبیر بربیان
درسعادت غلطه

AREVEEK
JOURNAL ARMÉNIEN
Cons/ple, Galata

ԱՏԱՆԱՅԻ ՈՐԲԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ „ԱՐԵՒԵԼՔ“ ԿԸ ՅԱՏԿԱՑՆԷ

1.— Ձեռքէ ծախուած իւրաքանչիւր «Արեւելք»ի վրայ մէկ փարա։— 2.— Վերաբացման թուականէն (14 դեկտ.) յետոյ գալիք բաժանորդագրութեանց իւրաքանչիւրէն 10 դրշ.— 3. Իբր 800 ոսկի բերքին ունեցած բաժանորդ. պահանջին 100ին 25 ը, այսինքն 200 ոսկի.— 4. Հարսնիքի ծանուցման ու մահազդի վրայ 20 ական դրշ.— 5. Թաղ. խորհուրդի, եկեղեցւոյ, պատարագի ծանուցմանց իւրաքանչիւրէն 5 դրշ.

Հիլմի Փաշայի Անկեալ Դահլիճը

Դեռ երկու շաբաթ չկայ որ Հիլմի փաշային դահլիճը առարկայ եղաւ ուժգին հարցապնդման մը Երեսփ. Ժողովին մէջ, Լինչի խնդրին առթիւ։ Վարչապետը, փոթորկալից վիճաբանութիւններէ յետոյ, որոնք քանի մը նիստեր գրաւեցին, յաջողեցաւ մեծամասնութեան վստահութիւնը գրաւել և առօք փառօք դուրս ելլել Խորհրդարանէն։ Հակառակ սակայն այդ յաղթանակին, զոր կը տանէր Հիլմի փաշա իր հակառակորդներուն վրայ, իր դիրքը խախտած էր, մանաւանդ Օսմ. Քոմիթէին մէջ, որ զօրաւոր պատճառներ ունէր համակիր չըլլալու Դահլիճի մը որուն պէտք Քոմիթէին ազդեցութեան շրջանակէն դուրս կ՚ուզէր գործել։ Իր յաղթանակը վաղանցիկ պիտի ըլլար ուրեմն, ու չպիտի ուշանար անկումը, որ ահա տեղի կ՚ունենայ պայրամի տօներէն անմիջապէս ետքը։

Հիլմի փաշայի դահլիճը, նորահաստատ օսմ. սահմանադրութեան մէկուկէս տարուան ա՛յն շրջանին մէջ գոյութիւն ունեցաւ, որը ամենէն մեծ ու ամէնէն պատմական երկու դէպքերով նշանաւոր եղաւ.— մարտ 31ի ռէաքսիոնէրական շարժումը և Կիլիկիոյ կոտորածը, դէպքեր՝ որոնք օսմ. պատմութեան մէջ պիտի արձանագրուին սեւ և կարմիր տառերով։

Եւ կարելի է առանց վարանելու, առանց խղճահարութեան երկիւղի ըսել թէ այս երկու տխրօրէն մեծ դէպքերուն առաջացմանը մէջ՝ իյնող Դահլիճը ունեցաւ իր պատասխանատուութեանց ամէնալայն բաժինը։ Այս տեսակէտով Քեամիլ փաշա գործին մէջէն նուազ մեղապարտ դուրս եկաւ քան Հիւսէին Հիլմի փաշա։

Ի՞նչ էր մարտ 31ի արիւնալի դէպքը, որուն մէջ քիչ մնաց ընկղմէր օսմ. սահմանադրութիւնը. ամիսներէ ի վեր օսմ. մայրաքաղաքին մէջ, Եըլտըզի ու անոր մասնաճիւղերուն կողմէ պատրաստուած դաւադրութիւն մը, Բ. Դրան աչքին առջեւը։ Հիլմի փաշային Դահլիճը այնքան անշրջահայեաց, այնքան անտարբեր և այնքան միամիտ գտնուեցաւ որ երկարաշունչ ու ահաւոր դաւադրութեան մը գոյութեանը այն ատեն միայն վերահասու եղաւ երբ ան արդէն մրրկի մը պէս կը գահավիժէր Օսմ. Սահմանադրութեան վրայ՝ ամէն բան աւրելու, ամէն բան տապալելու կործանելու համար։ Հիլմի փաշա, փոթորիկէն սահմռկած, ծակամուտ կ՚ըլլար դողդղահար, ասպարէզը թողլով Ապտիւլ Համիտին, որուն իրաւ է որ ուրախութիւնը փոքր մնաց և ամէն բան նորէն իրենց բաղձացուած վիճակին մէջ վերահաստատուեցան։

Պետական ասանկ ահարկու և շնդալից հարուածէ մը ետքը, աւելի քան զարմանալի էր միեւնոյն մարդուն իշխանութեան գլուխը անցնիլը ապրիլ 14էն յետոյ, երբ ազատարար բանակները Պոլիսը յարձակմամբ գրաւեցին և արիւնարբու Թագակիրը իր Եըլտըզի որջին մէջ բռնեցին վերջապէս ու ծովերէն անդին նետեցին։

Եւ այս զարմանալի Նախարարապետը իր արդարացումին համար մէկ բառ մը միայն գտաւ. «Չէի գիտեր»։ Երկիրը անդունդ կը գլորէր կոր, ու այս մարդը որուն ձեռքը յանձնուած էր անոր ճակատագիրը, չի գիտեր եղեր վտանգը որ կը սպառնար։ Զոհի մը երեւոյթն առաւ ու նորէն եկաւ բազմիլ իր նախարարապետի աթոռին վրայ, ուր իր ներկայութիւնը ո և է բանով չէր արդարանար։

Հիլմի փաշայի վարչապետութիւնը պատմական դարձնող երկրորդ և աւելի ահաւոր դէպքն է Ատանայի կոտորածը։ Հոս աւելի կը մխրճինք մութին մէջ ու մարդը կը գտնանք շրջապատուած աւելի թանձր ու անթափանցելի խորհուրդներով։ Կարծես սեւ կարգադրութեամբը դժոխքի բոլոր սատանաներուն, Կիլիկեան աղէտը զուգադիպեցաւ ճիշդ մարտ 31ի յետաշրջական շարժումին, վասն զի տակաւին ոչ մէկ բան հաստատապէս կրցած է ապացուցանել որ այդ երկու աղէտները՝ մեծ Դաւադիրին ճանկերովը՝ ներքնապէս իրարու կապուած էին։ Մենք Հայերս տակաւին համոզուած չենք թէ ի՞րօ՞ք Ապտիւլ-Համիտին գործն էր Ատանայի եղեռնը. ու շատ դժուար է որ մենք համոզուինք այդ մասին, ոչ թէ անոր համար որ այդ արիւնզակ սինլքորը անկարող էր այդ կարգի սպանդանոց մը պատրաստելու, այլ անոր համար որ Օսմ. Քոմիթէին և Սահմանադրական կարգերուն դէմ՝ մայրաքաղաքին իսկ մէջ՝ պատրաստելու վրայ եղած դաւադրութիւնը, այնքան դժուար որքան վտանգներով շրջապատուած, ժամանակ չէր թողուր իրեն կայսրութեան հեռաւոր վայրերուն զբաղելու. ըղեղը —Սահմանադրութիւնը— գլխուն մէջ իսկ —Պոլիսը— ջախջախելով՝ գիտէր որ ամբողջ մարմինը կ՚անդամալուծուի ու կ՚անզգայանայ։ Անգամ մը որ տէր դառնար կացութեան՝ մայրաքաղաքին մէջ, մնացածը շատ դիւրին էր։

Եւ երբ Կիլիկիոյ կոտորածին մէջ Ապտիւլ-Համիտին մասը գոյութիւն չունենար, ո՞վ կը մնար անդին։

Բայց Կիլիկիոյ եղեռնը անանկ զարհուրելի աղէտ մըն է որ կարելի չէ, առանց հաստատ փաստերու, անոր պատասխանատուութիւնը նետել այս կամ այն անձին, այս կամ այն կազմակերպութեան վրայ. մինակ, պէտք է գիտել որ երբ շատ դիւրութեամբ զայն նետեցինք Ապտիւլ-Համիտին վրայ, պատճառը այն էր որ այդ մարդը ահռելի սապրխալը մըն էր։

Թէ այս փրկարար հանգամանքին տակ բուն պատասխանատուները վարագուրուեցան և իրենց ոճիրը ծածկեցին, հաւանական պարագայ մըն է, որուն յանցախանքովը կը տառապին բոլոր Հայերը։

Ամէն պարագայի մէջ Հիւսէին Հիլմի փաշայի՝ իբրեւ օրուան վարչապետը՝ գործին մէջ ունեցած պատասխանատուութիւնը անառարկելի է։ Ասանկ ըլլալով հանդերձ, մարդը հինցած լաթի մը կտորին պէս կռնակէն նետեց այդ պատասխանատուութիւնը և այս տեսակէտով վայելելով երկրին զօրաւոր տարրերուն ալ պաշտպանութիւնը, բոլորովին դուրս ելաւ գործին մէջէն՝ իբրեւ անմեղ, իբրեւ անպատասխանատու։

Հա՞րկ է յիշել նաեւ այն վերաբերմունքը, զոր այս Դահլիճը ունեցաւ արիւնլուայ Կիլիկիոյ հանդէպ, անոր լայնաբաց վէրքերուն դիմաց։ Հիլմի փաշա դահլիճին այդ եղերելի ընթացքը մանրամասնել երկար կ՚ըլլայ. մէկ խօսքով՝ կրիայի դանդաղութեամբ շարժեցաւ դարմանման գործի մը մէջ ուր փութեռանդն արագութիւն հարկաւոր էր։ Չկամութիւնը ակներեւ էր, անտարբերութիւնը չափազանց պերճախօս։ Կայսրութեան ամէնէն ծաղկեալ մասը այրեւաւեր կործանած, բնակիչներուն ամէնէն գործունեայ, օգտակար, արդիւնաւորող մասը ջարդուբուրդ եղած, ու տակաւին կը գտնուէր դահլիճ մը, որ անհրաժեշտ օգնութիւնները կը դանդաղէր հասցնել հոն։ Գիտենք թէ արդարութեան գործը ինչ անօրինակ եղանակով մը առաջ տարուեցաւ ու ինչե՛ր քաշեցին կոտորածէն վերապրողները։ Իսկ թէ այս միեւնոյն դահլիճը ի՛նչ անբարեացակամ վերաբերում մը ունեցաւ՝ նոյն մեծ եղեռնին հետեւանօք Հայոց Պատրիարքին հրաժարականին նկատմամբ, ամենեւին բացատրութեան կարօտ պարագայ մը չէ։ Ամէնափոքր գոհացումի մը համար ամիսներով վարանեցաւ, ու ան կը մեկնի՝ առանց գոնէ լուծած ըլլալու Պատրիարքական հրաժարականին ցաւագին կնճիռը։ Տխուր յիշատակ մը կը թողու մեր վրայ, ու առ հասարակ, իր հեռացած պահուն, Օսմանցիներու համակրութիւնը չի տանիր իր հետը, ո և է նշանակալից ու շինարար գործով մը այդ համակրութեան արժանացած չըլլալով։

Հիլմի փաշա, իսկապէս հին ռէժիմի ոգիով տոգորուած պետական մարդ, արդէն անձեռնհաս էր սահմանադրական կառավարութեան մը ղեկը վարելու՝ համաձայն ժամանակի ոգիին ու բազմակարօտ երկրի մը պահանջներուն։ Իր անհետացումը՝ անհրաժեշտութիւն մը ուրեմն։ Չենք ցաւիր բնաւ ու կը մաղթենք որ իր յաջորդը բոլորովին մուսայութեան մասնէ զէնքը։

Եր. Սրմաքէշխանլեան

ԱՂԵԽԱՐԾ ԴՐՈՒԱԳՆԵՐ

ԱՏԱՆԱ ՄՈՌՆԱ՛ՆՔ բառերուն

Այս տարուան մարտի սկիզբները, որ տեւն անօթութենէ տուայտող հայ մշակին միակ դիմավայրը՝ Ատանան՝ չէն էր տակաւին ու սկսած էր սովորականին պէս իրեն քաշել հայ-բնագաւառներուն սովատանջ զաւակները, Սեւերէկի Ս. Թորոս եկեղեցիին բակը՝ իրիկուն մը սալայատակին վրայ կիսամերկ պառկած տեսայ Արթօն ու Օնճօն (Յովհաննէսը), ջերմուկցի ըմբշական քաջագործութեամբը ծանօթ Մոսոյին երկու հարազատ առոյգ պատանիները։ Տղաքը մինչեւ իրիկուն հացագին մը ստանալու համար չարաչար աշխատած, պարտասած էին։ Այդ պահուն, փոխանակ քրտնաթաթաւ մարմիննին հող քարաշէն գետնին վրայ ձգած, կը խորդային խեռ խոլ։ Ջերմուկի մէջ կը ճանչնայի զիրենք, իբրեւ ամէնաճարպիկ ու սրամիտ խեղճ երկու որբեր։ Հայրերնին՝ Մոսոյ աղբարը՝ 95ի դէպքին պատառ պատառ ըրած էին, ու անտէրունչ Մոսոյի այրին անասնելի զրկանքներու ենթակայ, յաճախ անսուաղ անցընելով կը պահէր երկու որբերը։

Մեքենաբար մօտեցայ թշուառ պատանիներուն ու արթնցնելով տուն տարի զիրենք։ Տարէց եղբայրը, 19-20 տարեկան, լալահառաչ պատմեց բաներ մը, գլխուն եկած բաներ, բռնակալութեան գլուխ գործոց արարքներէն։ Վէրկիճիները ծեծած, շատ ծեծած էին թէ՛ զիրենք թէ մայրերնին։ Ձմեռուան անօթութեան երեսէն ծախած էին հիւղակնուն մէկ երեսը, ու ցրտին առջեւ գրեթէ բացօթեայ անցուցած էին, ու մարտը բացուելուն պէս մեկնած էին՝ ճամբաները բռնելով՝ դէպի Ատանա։ Մայրերնին իրենց կը սպասէր, անձկակարօտ...

Ցուլիսին՝ Ջերմուկէն անցանք։ Իջեւան տուներնուս դիմացը կիսափուլ խեղճ խրճիթի մը խորը՝ անտէր անտէրունչ ճախարակ մը կը մնար. ու նահապետական այդ խեղճուկ գործիքին մօտ՝ քուրջերու կոյտի մը մէջէն գգուանուած կնոջական գլուխ մը մերթ կը բարձրանար հանդիւնով մը սրտամորմոք. և մերթ ջղապիրկ ցամքած երկու աչքերուն մէջ կ՚օրօրուէր ջղագարօրէն։ Մոսոյին երկու տղոցը՝ Արթօին ու Օնճոյին խեղճ մայրն է։ Այդ երկու տղաքը Ատանա զարնուա՛ծ են... ըսին։

* *

Երկու շաբաթ առաջ գիւղէն քաղաք, Բալու, իջած տաննիս՝ ճամբուն վրայ արչալոյսին փռուած կը գտնենք երկու չափահաս կիներ։ Մեր ստնաձայնէն՝ կը սթափին, կը սրբեն աչքերնին ու կը չէտկուին։ Մեր հետաքրքրական նայուածքին ի պատասխան՝ լալագին ու կերկեր ձայնով մը՝

— Ատանա զարնուող չաղանէնուս (աղաքներնուս) վրայօք կուզենք լաւ տեղեկութիւն մը առնել քիւրտէ մը... որ լուր առած ենք թէ ասկէ պիտի անցնի անպատճառ։

Հասկցանք նաեւ թէ՝ այդ երկու խեղճ գեղջկուհիները մէկ մէկ զաւկի տէր էին...։

Ճամբուն վրայ ծառին տակ սպասեցին՝ քիւրտէն հասկնալու համար թէ՝ տղեկները մորթուա՞ծ են թէ սպանուած գնդակով։

*** Այգեկութին օրը, որ այս տարի սովորականէն աւելի տխուր անցաւ, դրացի հաստաբեստ ծառի մը շուքին տակ ընկողմանած էր յաղթանդամ մարդ մը տխրադէմ, որ կոր գլուխը մեծղի ուսերուն մէջ քաշած, լուռ ու մունջ կը խոկար, մինչ անդին այգիին բերքը գաղտագողի յափշտակելով կը փախցնէին կարգ մը քիւրտ լաճեր։ Այդ կողոպուտը իմացընելու համար մօտեցայ մարդուն, որ կապարի պէս լռջութենէն սթափած՝ հազիւ հազ պատասխանեց ի զուր ազդարարութեանս։

—Թողէ՛ք, թողէ՛ք տանին այգիիս բերքն ալ, ըսաւ. ասոնց մեծերը (քիւրտերը) ատլանի պէս երկու եավրուներս կերան, այգիիս բերքն ալ թող ուտեն. ինշալլահ ատով ալ պիտի չկշտանան։

Խեղճ մարդուն կարեւէր սիրոյ պտուղը ու յուզումէն սկսաւ դառնապէս լալ։ Քանի մը կերկեր բառերով հասկցուց թէ իր սիրական երկու կտրիճ, գեղադէմ զաւակներէն Պետրոսը Ատանայի դէպքին մորթած են և միւս զաւակը՝ վիրաւոր Ցակոբը՝ բարոյական և ֆիզիքական ցաւերուն չի դիմանալով մեռած է։ Այդ սեւ լուրերը պարունակող նամակը ստացած էր։

*** Անցեալ կիրակի իրիկուն, մեր դրացիին տունը չորս մանկամարդ հարսներու սուգ ու ողբերէն հետեւցուցինք ողբերգական իրողութեան մը գոյութիւնը։ Մանրամասնութիւնը այսպէս պատմեց իրազեկ մը. հարսներէն երեքը մէկ տան մէջ ապրող երեք եղբօր կիներն են։ Մեր գիւղին աղջիկներն են որ մօտակայ գիւղը հարս գացեր էին։ Անոնց ամէնէն կանուխ կարգուողը երկու տարուան հարս է՝ և վերջի կարգուողը վեց ամսուան։ Երեքին էրիկներն ալ Ատանա աշխատելու գացած են անցեալ մարտին, ու հոն երեք եղբայրն ալ մէկտեղ, մէկ սենեկի մէջ

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (4)

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ՏԻՒՄԱ

ԿՈՄՍ ՄՈՆԹԷ-ՔՐԻՍԹՕ

Բ.

ՀԱՅՐԸ ԵՒ ՈՐԴԻՆ

—Պա՛հ, ըրաւ Տանկլառ, դեռ չեկաւ։

—Իրաւ որ, չըլլալը աղէկ է, ըսաւ Քատրուս, ապա թէ ոչ հետը ա՛լ չպիտի խօսիմ։

—Եթէ ուզենք, ըսաւ Տանկլառ, եղած վիճակին մէջ պիտի մնայ, և թերեւս աւելի վար բան մը պիտի ըլլայ։

—Ինչ կ՚ըսես։

—Ոչինչ, ինքնիրենս կը խօսիմ։ Եւ միշտ սիրահարուա՞ծ է գեղեցիկ Քաթալանուհիին։

—Խենթի պէս։ Հոն գնաց. բայց կա՛մ շատ կը սխալիմ, կամ այդ կողմէն անախորժութեան պիտի հանդիպի։

—Միտքդ բացատրէ։

—Ինչ հարկ։

—Կարծածէդ աւելի կարեւոր է։ Տանկլառը չե՞ս սիրեր, հէ՛։

—Ամբարտաւանները չեմ սիրեր։

—Լաւ ուրեմն. Քաթալանուհիի մասին գիտցածդ ըսէ ինծի։

—Որոշ բան մը չեմ գիտեր. մինակ, բաներ տեսայ որոնք, ինչպէս ըսի քեզ, կարծել կուտան թէ ապագայ նաւապետը դժուար պիտի մնայ Վիէյլ-Ընֆիրմըրիի ճամբուն կողմերը։

—Ինչ տեսար, ըսէ տեսնանք։

—Տեսածս սա է որ ամէն անգամ երբ Մերսէտէս քաղաք կուգայ, հետը բարձրահասակ Քաթալան մը կայ սեւ աչքով, կարմիր մորթով, շատ թուխ, շատ կրակոտ, և զոր աղջիկը իմ զարմիկս կ՚անուանէ։

—Ա՛հ, իրա՞ւ. և դուն կը կարծես թէ այդ զարմիկը դարպա՞ս կ՚ընէ անոր։

—Կ՚ենթադրեմ. քսանըմէկ տարեկան մանչ մը ի՞նչ ապուր կրնայ խառնել տասնըեօթը տարու աղուոր աղջկան մը հետ։

—Եւ կ՚ըսես թէ Տանթէս Քաթալաններու գե՞ղը գնաց։

—Աչքիս առջեւը մեկնեցաւ։

—Այն կողմէն եթէ երթանք, կանգ կ՚առնենք Ռէզերվի գինետունը և Լա Մալկի գաւաթ մը գինի խմելով հանդերձ լուրերու կըսպասենք։

—Լուրը ո՞վ պիտի տայ։

—Ճամբուն վրայ պիտի ըլլանք, և Տանթէսի դէմքին վրայ պիտի տեսնանք անցածը դարձածը։

—Երթանք, ըսաւ Քատրուս. բայց դո՞ւն պիտի վճարես։

—Անշուշտ, պատասխանեց Տանկլառ։

Ու երկուքը միասին ճամբայ ելան դէպի նշանակուած վայրը։ Հոն հասնելով, շիշ մը և երկու գաւաթ բերել տուին։

Հայր Բանֆիլ տասը վայրկեան առաջ Տանթէսին անցնիլը տեսած էր։

Վստահ թէ Տանթէս Քաթալաններուն գիւղն էր, անոնք նստան սօսիներու տերեւաքին տակ որոնց ճիւղերուն մէջ թռչունները զուարթ տաղ մը գարնան առաջին գեղեցիկ օրերէն մէկը կ՚երգէին։

Գ.

ՔԱԹԱԼԱՆՆԵՐԸ

Հարիւր քայլ անդին այն տեղէն ուր երկու բարեկամները, աչուըննին հորիզոնը և ականջնին սրած, Լա Մալկի շողշողուն գինին կը ճաշակէին, կը բարձրանար, արեւէն ու միսթրալէն կերուած լերկ բլուրի մը ետին, Քաթալաններուն գիւղը։

Օր մը, խորհրդաւոր գաղթականութիւն մը ճամբայ ելաւ Սպանիայէն և եկաւ ելլալ ցամաքալեզուի մը վրայ, ուր կը գտնուի մինչեւ այսօր։ Ցայտնի չէր ո՛ւսկից գալը և անծանօթ լեզու մը կը խօսէր։ Առաջնորդներէն մէկը, որ կը հասկնար բրովանսերէնը, Մարսիլիոյ համայնքէն խնդրեց իրենց տալ այդ մերկ ու անպտուղ հրուանդանը, որուն վրայ քաշած էին, վաղեմի նաւավարներու պէս, իրենց նաւերը։ Խնդիրքը ընդունուեցաւ, և երեք ամիս ետքը, տասներկու կամ տասնըհինգ նաւերուն շուրջը զոր հոն բերած էին ծովու այդ գնչուները, փոքր գիւղ մը կը բարձրանար։

Այլանդակ ու նկարչագեղ ձեւով մը շինուած այդ գիւղը, կէս մաւրիկ, կէս սպանիոլ, այն գիւղն է որ այսօր կը տեսնուի, բնակուած այդ մարդոց սերունդներէն. ասոնք կը խօսին իրենց հայրերուն լեզուն։ Երեք չորս դարէ ի վեր անոնք դեռ հաւատարիմ մնացած են այդ փոքր հրուանդանին, որուն վրայ իջած էին ծովային թռչուններու տարմի մը պէս, առանց բնաւ խառնուելու մարսիլեան բնակչութեան, իրարու մէջ ամուսնանալով և պահելով մայր հայրենիքին բարքերն ու տարազը, ինչպէս պահած են անոնց լեզուն։

Պէտք է որ մեր ընթերցողները մեզ հետեւին այդ գիւղին միակ փողոցին մէջէն, ու մեզի հետ մտնեն այդ տուներէն մէկը որոնց՝ արեւը արտաքուստ տուած է չորցած տերեւի այն գեղեցիկ գոյնը որ յատուկ է երկրին յիշատակարաններուն և, ի ներքուստ, այն ճերմակ գոյնը որ միակ զարդը կը կազմէ սպանիական տնակներուն։

Սաթի պէս սեւ մազերով մանկամարդ աղուոր աղջիկ մը, վիթի աչուըններուն պէս թաւշանման աչուըններով, ոտքի վրայ կը կենար միջնորմի մը կրթնած, և իր նրբաւարտ մատուըններուն մէջ կը ճմլէր անմեղ ցախ մը որուն ծաղիկները կը քրցնէր, և որուն բեկորները կը ծածկէին արդէն գետինը. աւելցնենք, մինչեւ արմուկը մերկ բազուկները, թխացած բազուկները, որոնք, սակայն, կարծես կաղապարուած էին Արլի Աստղկան բազուկներուն վրայ, կը սարսռային տեսակ մը տենդոտ անհամբերութեամբ, ու ան գետինը կը ծեծէր իր ճապուկ ու գմբեթաձեւ ոտքովը, անանկ որ իր սրունքին մաքուր, հպարտ և յանդուգն ձեւը կ՚ընդնշմարուէր գորշ ու կապոյտ անկիւններով բամպակէ կարմիր գուլպայի մը մէջ։

Իրմէ երեք քայլ անդին, նստած աթոռի մը վրայ, զոր կ՚օրօրէր ընդհատ շարժումով մը, արմուկը կրթնցնելով որդնահար հին ծառի մը, քսան-քսան երկու տարեկան երիտասարդ մը անոր կը նայէր երեւոյթով մը, որուն մէջ մտատանջանք և զայրոյթ իրարու հետ կը մարտնչէին, իր աչքերը կը հարցաքննէին, բայց մանկամարդ աղջկան հաստատ և անփոփոխ նայուածքը կ՚իշխէր իր խօսակցին վրայ։

—Տեսնանք, Մերսէտէս, կ՚ըսէր երիտասարդը, ահա Զատիկը որ կը մօտենայ, հարսնիք ընելու ատենն է, պատասխան տուէք։

—Հարիւր անգամ պատասխանեցի, Ֆէրնան, և իրաւ որ դուք ձեր թշնամին ըլլալու էք դարձեալ զիս հարցափորձելու համար։

(Շարունակութիւնը տես Դ. էջ)

քարոզիչ մը խրկուած է գիւղերուն ցանկը պատրաստելու. չատերը ատկից հասկցան անծանօթ մնացողներուն մահը։ Զէ՛, Ատանայի ցաւը ընդհանուր է. մոռնալիք բան չէ։

ԱՌԱՊԱՐ

Քաղաքական Բաժին

ՖՐԱՆՍԱ

(Իր արտաքին քաղաքականութիւնը)

Յայտարարութիւնները զոր Պ. Բիչօն ըրած է Նոյն Վիներ Թակպլաթի մէջ, Ֆրանսայի արտաքին քաղաքականութեան սկզբունքները և հայեացքները կ'ամփոփեն։ 1870ի սոսկալի տարիէն ի վեր քառասուն տարի անցած է և երբեք հանրապետութեան ուղեգիծը, ազգային շահէն և արժանապատուութեան զգացումէն ներշնչուած, փոփոխութիւն կրած չէ։ Երրորդ հանրապետութեան արտաքին քաղաքականութիւնը կատարեալ հերքում մը եղած է բոլոր այն յառաջեղներուն որոնք կը կարծէին թէ Ֆրանսայի ռամկավարական վարիչները անընդունակ են ունեակեան և յարատեւող գործունէութեան

…

առջ, որպէս կը պահանջէ ժիւռղի կուսակցութիւնը։ Վերջապէս նախարարապետ Վէքէրլէ, առանց կարեւորութիւն տալու այն ընդհատումներուն ու աղմուկներուն որոնք կ'ընկերանային իր նախադասութեանց գրեթէ իւրաքանչիւրին, պարզեց այն պատճառները, որոնք հիմնականապէս անկարելի կը դարձնէին Հունգարական անկախ Դրամատան մը հաստատումը։ Ոչ միայն Թագաւոր-կայսրը, իր վէթօյի իրաւունքը գործադրելով, հաստատապէս ընդդիմացած է, այլ նաեւ տնտեսական և ելեւմտական լուրջ պատճառներ չեն թոյլատրեր զայն։

Ա. Ճ.

ԿՈՄՍ ՄՈՆԹԷ-ՔՐԻՍԹՕ

Ա. ՏԻՒՄԱՅԻ

ՀՌՉԱԿԱՒՈՐ ՎԷՊԸ

կարդացէք այսօրուան Արեւելքի մէջ։

ՆԵՐՔԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՀՐԱԺԱՐՈՒՄ

ՀԻԼՄԻ ՓԱՇԱՅԻ ԴԱՀԼԻՃԻՆ

ԹԷ ԻՆՉՈ՞Ւ ԻՆԿԱՒ ԴԱՀԼԻՃԸ

ՈՎ ՊԻՏԻ ԸԼԼԱՅ ՆԱԽԱՐԱՐԱՊԵՏԸ

Վերջապէ՛ս ինկաւ Հիւսէյին Հիլմի փաշայի Դահլիճը, երկար վարանումներէ և տատանումներէ յետոյ։ Եպարքոսը տեղի տուաւ Մ. և Ց. կուսակցութեան առջև,

…

ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԱԿԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

«ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆ ԿԱ՞Յ ԹԷ ՈՉ»

ԵՐԵՍՓ. ԺՈՂՈՎ
(Ռ. ՑԱՐԻ)

Երեսփ. Ժողովը երէկ գումարուեցաւ ժամը 6.20ին նախագահութեամբ Ահմէտ Րիզա պէյի։ Առանց դիտողութեան վաւերացուեցաւ 18րդ նիստի ատենագրութիւնը։

Զոհրապ.— Ժողովը ո և է խնդրի մասին վճռաբանելէ առաջ նկատի առնելու է նախարարական տագնապը և վճռաբանելու ենք անոր մասին. մինչեւ որ այդ խնդրոյ մասին մեզի ժողովիս ո և է տեղեկութիւն չի գայ, մենք չենք կրնար ուրիշ բանով զբաղիլ։

Նախ.— Դահլիճը իր պաշտօնը կը շարունակէ. միայն վարչապետն է որ հրաժարած է։

Զոհրապ.— Այն ատեն մեզի տեղեկութիւն մը տրուելու էր. ուղիղ չէ որ մենք միայն Թերթերէն իմանանք։ Դահլիճը պիտի մնա՞յ թէ ոչ. ո՛չ մէկերնիս առոյգ բան մը գիտենք. ասիկա ամէնէն կարեւորն է մեզի համար։

Նախ.— Հրաժարած է վարչապետը, բայց չեմ գիտեր թէ հրաժարականը ընդունուա՞ծ է թէ ոչ։

Ահմէտ Մահիր.— Թերթերուն կողմէ տրուած լուրի մը վրայ յենլով չենք կրնար առով զբաղիլ. վարչապետին հրաժարականը անձնական է. (աղմուկ) մեր անվստահութեան քուէովը չէ ինկած։

Թրալան Նալի.— Նախարարապետը իյնալով Դահլիճն ալ ինկած կը համարուի։

Նախագահ.— (Պատասխանելով Ահմէտ Մահիր էֆ.ի). Վարչապետին հրաժարականը պաշտօնական է. պալատ տարուեցաւ եւ Սուլթանին ներկայացուեց, բայց յայտնի չէ տակաւին թէ ընդունուեցա՞ւ թէ ոչ։

Ժողովը առանց վերջնական ձեւի մը գալու՝ այս խնդրոյն վերաբերմամբ, անցաւ Թեզքերէներու ընթերցման։

Եպարքոսութենէն եկած թեզքերէ մը կը հարցնէր թէ ի՛նչ ձեւով պիտի կատարուի Եւրոպա գտնուող օսմանցի ուսանողներու զինուորագրութիւնը։ Ժողովը ղրկեց Հարպիյէ էնճիւմէնին։ Կարդացուեցաւ Եպարքոսական երկրորդ թեզքերէ մը՝ որով կը ներկայացուէր օրինագիծ մը՝ Ատանայի մէջ նորս ամիս եւս երկարաձգելու մօրաթօրիոմը։ Ղրկուեցաւ Դատական Յանձնաժողովին։

Երկուշաբթիի նիստին Բ. մասին վերջերը Թագրիր մը մատուցած էր Բէօթահեայի երեսփոխան Ֆէրիտ պէյ, որով կ'առաջարկէր 10 միլիոն ոսկիի փոխառութիւն մը կնքել եւ ույժ տալ երկրագործութեան։ Վճռաբանութեան շարունակութիւնը յետաձգուած էր երէկի նիստին, սակայն նախագահին առաջարկութեամբ առանց շարունակելու վճռաբանութիւնը Թագրիրը ղրկուեցաւ Լահիյէ էնճիւմէնին։

Աղերսագիրներու էնճիւմէնին կողմէ Ժողովին բերուած էր՝ 148 ծովային միւլազիմներու կողմէ մատուցուած խնդրագիր մը, որով յիշեալ միւլազիմները կը կը բողոքէին իրենց մասին կատարուած ապօրինի արարքին դէմ զինուորական աստիճաններու վերաքննութեան միջոցին և Երես. Ժողովին արդարադատութեանը դիմելով կը խնդրէին որ նկատի առնուի իրենց բողոքը և ետ վերադարձուի իրենց աստիճանը։ Նոյն բողոքագրին մէջ բողոքարկուները կ'ըսէին նաեւ թէ՝ իրենք ըստ օրինի աստիճաններու վերաքննութեան չէին կրնար ենթարկուիլ քանի որ իրենց աստիճանի բարձրացումը տեղի ունեցեր է 1324 հազիրանին, և անկէ վերջինները վերաքննութեան չեն ենթարկուիր։ Եւ յետոյ իրենց մասին արդէն իրատէ ելած է այդ Թուականին, բայց նոյն ատենի ծովային նախարար Հասան Րամի փաշա պահեր է։

Ցետոյ նոյն էնճիւմէնին (աղերսագրի) նախագահ Արիֆ Ֆազըլ պէյ (Ամասիա) բերանացի եւս տեղեկութիւններ տուաւ և առաջարկեց որ Ժողովը նկատի առնէ և արդարութիւնը տեղը բերէ։

Զոհրապ.— Առանց ծովային Նախարարին ներկայութեան կրնա՞նք այս խնդրով զբաղիլ։

Պօսօ.— Չենք կրնար, որովհետեւ Դահլիճ չունինք։

Գօզմիճի.— Ճի՛շդ է որ այդ միլազիմներու անիրաւութիւն մը եղած է. բայց ասոր հետ մէկտեղ ես համամիտ եմ Զոհրապ էֆ.ի՝ երբ կ'ըսէ թէ՝ Ծովային Նախարարը պէտք է ներկայ գտնուի։ Դահլիճ չունինք. և մենք առանց անոր հոս այս տեսակ խնդիրներով եթէ զբաղինք հակասահմանադրական բան մը ըրած կ'ըլլանք. ասիկա կարեւոր խնդիր մըն է. Թէնսիգաթի գործողութեան մէջ արդէն սխալ մը ըրինք մեր կողմէն ներկայացուցիչներ կարգելով. այդ գործը գործադիր իշխանութեան կը վերաբերէր. ինչպէս Թէնսիգաթը, նոյնպէս աստիճաններու վերաքննութեան գործողութիւնն ալ գործադիր իշխանութեան ներկայութեան կարօտ խնդիրմընէ և առանց անոր չենք կրնար որոշում մը տալ։

Հօճա մը.— Րէիս էֆ. այս երկու հակառակ կարծիքները քուէի դրէք։

Արիֆ Իսմէթ.— Զօհրապ և Գօզմիճի էֆէնտիներու առարկութիւնները ճիշդ են. այս միւլազիմները կը բողոքեն թէ՝ տարիներ առաջ իրենք աստիճանի բարձրացում առած, բայց իրատէն չէ հաղորդուած և յետոյ վերաքննութեան ատեն իրենց մասին արդարութիւնը չէ գործադրուած. այս մասին չենք կրնար վճռաբանել առանց Ծովային Նախարարին ներկայութեան. Դահլիճը հրաժարած է, բայց իր պաշտօնը կը շարունակէ. թէլէֆօնով կանչենք Ծովային Նախարարը, թող հոս գայ և այն ատեն անոր ներկայութեան նկատի կ'առնենք խնդիրը։

Վարդգէս.— Բայց Դահլիճ չկայ, ըստ օրինի։

Իսմ. Հագգը (Կիւմիւլճինէ).— Գօզմիճի էֆ.ի մէջ բերած պատճառաբանութիւնները սխալ են. մենք այս խնդրին առթիւ ծովային նախարարը չպիտի հարցաքննենք, այլ բացատրութիւններ պիտի ուզենք. հետեւաբար առանց դահլիճին ներկայութեան ալ մենք կրնանք այս մասին վճռաբանել և որոշում տալ։

Գօզմիճի.— Կը պնդեմ ես թէ՝ առանց Դահլիճին ներկայութեան չենք կրնար բան մը ընել. հետեւաբար փակենք ժողովը. ամէն երկրի մէջ ալ կը պատահի այս տեսակ դէպքեր և մէկ քանի օրուան համար նիստ չեն գումարեր։

Պօսօ.— Միայն 148 ծովային միլազիմներ չեն որ աստիճաններու այս վերաքննութեան առթիւ կատարուած անարդարութիւններուն դէմ կը բողոքեն։ Ցամաքային 120 միւլազիմներ ալ բողոքեր են եպարքոսական ժողովին։ Ասոնք ամէնքն ալ ընտանիքի տէր են և հետեւաբար արժանի՝ մեր հոգածութեան. բայց որովհետեւ հոս թանզիմաթի խնդիր մը կայ, ըսել է պէտք ունինք նախարարութեան ներկայութեան։

Արթաս.— Նախարարապետին հրաժարումով պէտք չէ հետեւցնել թէ՝ ամբողջ դահլիճը հրաժարած է. երկիրը ժամ մը, բայց մը անգամ առանց կառավարութեան չի մնար. անոնք դեռ փոխանորդաբար կը վարեն իրենց պաշտօնները. պէտք չկայ ծովային նախարարութեան. այս խնդիրը մեզի վերաբերեալ է և հետեւաբար մենք կրնանք նայիլ։

Հօճա Համտի.— Համամիտ եմ Արթաս էֆ.ի և խօսիւ կը բողոքեմ այն խօսքին դէմ թէ՝ մենք առանց Դահլիճին չենք կրնար զբաղիլ այս խնդրով։

Զօհրապ.— Բուն խնդիրը սա է որ մեր ժողովին արդարադատութեանց դիմած են և մենք ամէն ատեն պէտք է լսենք բողոքները և նկատի առնենք վնասի ենթարկուողները։ Մենք ըսինք որ ծովային նախարարին ներկայութեան պէտք կայ. ասիկա կարծիք մըն է, որ կրնայ սխալ ալ եղած ըլլալ. բայց ասիկա քուէի դնելու է. ես չեմ յուսար որ հոս գտնուի ո և է երեսփոխան որ մեր մաս մը զինուորականներուն ենթարկուած այս վիճակին վրայ չցաւի։ Բայց թէ՝ առանց ծովային նախարարին կրնա՞նք զբաղիլ. Արթաս էֆ.ի պատասխանելով կըսեմ թէ՝ երբ կառավարութիւն չկայ յայտարարեցի, ասիկա պէտք չէ ըմբռնել իր տառական իմաստովը. մենք ալ գիտենք որ երբ նախարարապետ մը կը հրաժարի Դահլիճին մնացեալ անդամները մինչեւ նորին գալը փոխանորդաբար կը վարեն իրենց պաշտօնը. երբ ես կ'ըսեմ «առանց կառավարութեան» կը նշանակէ թէ՝ ապագայ պատասխանատուութիւն ստանձնող անհատներ կը պակսին։ Եւ մենք ալ այսօր ահա՛ այս վիճակին մէջն ենք. հետեւաբար այս տեսակէտով ալ ալ Հօճա Համտի էֆ.ի բուռն բողոքը (.') կարեւորութիւն չունի այլեւս։ Ծովային նախարար մը կայ, ճի՛շդ է. բայց պատասխանատու նախարար մը կա՞յ, կրնա՞նք այս ըսել և կը կարծէ՞ք որ ծովային նախարար մը իր վրայ առնէ հինգ օր վերջը կատարուելիք բանի մը պատասխանատուութիւնը, երբ երկու օր վերջը գուցէ հրաժարի։ Սահմանադրութիւնը մենք չստեղծեցինք. սահմանադրութիւնը երկար ատենէ ի վեր կայ ու կը գործադրուի ուրիշ տեղեր և հետեւաբար անոնք երկար ատենէ ի վեր սահմանադրութեան մէջ ապրողներ, բնականաբար մեզմէ աւելի աղէկ գիտեն և աւելի փորձառու են. անոնք ալ այս տեսակ պարագաներու մէջ ժողովը կը փակեն բնականաբար ձեր մտքէն չէք անցներ որ Ժողովը ցրուելու միտք ունենամ (ծիծաղներ)։ Մենք հոս երբ կուզենք վճռաբանել օրէնքի մը վրայ, պէտք չէ՞ լսենք կառավարութիւնը. ինչ որ ալ ըլլայ մենք պարտաւոր ենք լսել կառավարութիւնը։ Տեսէ՛ք ալքոլի մասին օրէնք մը պատրաստեցինք. բայց կառավարութիւնը չի գործադրեց. ինչ որ մեզի դժուար կացութեան մը մէջ դրաւ։ Իսկ այս խնդրոյն առթիւ կըսեն թէ՝ կառավարութեան ներկայութեան պէտք չունինք, այլ միայն խնդիրը պիտի քննենք և որոշման մը պիտի գանք. բայց չէ՞ որ աստիճաններու վերաքննութեան այս օրէնքը երբ պատրաստեցինք ամէն բանէ առաջ նկատի առինք ընդհ. Օսմանեան Ազգին շահը և ո՛չ թէ մէկ քանի անհատներու շահը. աւելի չիտակ է մտածել Ազգին օգուտները, քան անհատներու. (համաձայնութեան նշաններ. «թէ՛ք տուր»). Ես ալ իրրեւ մարդ կուզեմ որ այդ զինուորականներուն խնդիրը նկատի առնուի և քննուի, բայց անկէ առաջ ուշադրութեան առնելու է այս ժողովին պատիւը. մենք այսօր չպիտի երնանք որոշման մը յանգիլ, թո՛ղ Ծովային Նախարարը գայ. ի բացակայութեան կառավարութեան վճիռներ տալը այլեւս մէկ կողմ ձգենք։

Իսմայիլ փաշա.— Պու կիւն 150 էվլատըմըզ պիզէ միւրաճաաթ էտիյօրլար. պու կիւն պիզ սայէի Միլլէթտէ հէ՛մ պէրտէ, հէ՛մ պանրտէ պիր պանրիոնըզ. Թիլէֆօնիլէ չաղըրմայա լազըմ կէօրմէյօրըմ. արզտար օլանլարըն, տալեատսըզլարըն իչի պագըըը...

Մեհիս. էֆ.— Ես համամիտ եմ Արթաս էֆ.ի առաջարկին. կառավարութիւն կա՛յ և միշտ իր պատասխանատու դերին մէջն է. Հիլմի փաշա միայն առողջական պատճառներով հրաժարական մատուցած է (ծիծաղներ)։

Հօճա Ահմէտ Մահիր.— Խաղնա խապնա (Գապինէ ըսել կուզէ) տըր. քանի որ նախարարները դեռ իրենց ամսականները կ'առնեն ըսել է պաշտօնին կը շարունակեն...

Նախագահը յետոյ քուէի դրաւ թէ՝ որո՞նք կ'ուզեն որ վճռաբանութիւն ըլլայ այս խնդրոյն վրայ և որոնք կը փափաքին որ նոր Դահլիճին գալէն վերջը վճռաբանութեան ենթարկուի։

Ձեռամբարձ քուէարկութեան արդիւնքը եղաւ, այս խնդիրը յետաձգել նոր Դահլիճին կազմութենէն ետքը և հետեւաբար միւլազիմներու այդ բողոքագիրը դրուեցաւ յաջորդ երկուշաբթիի օրակարգին մէջ։

Օրակարգէն յետոյ ուրիշ խնդիր չկար և Ժողովը մինչեւ երկուշաբթի ընելիք ուրիշ բան մը չունէր։

Նախագահին հրամանով ատենադպիրը կարդաց Թէշգիզը Թէնսիգաթի յանձնաժողովին մէկ քանի տեղեկագիրները, ուր եայլ պաշտօնատուններէ քատրօյէ դուրս ձգուած պաշտօնեաներու կողմէ տրուած բողոքագրերու առթիւ։ Երեսփ. Ժողովը Թէշգիզը Թէնսիգաթի եզրակացութիւնը քննելու համար, որոշեց ընդհանուր նիստերու յատկացուած օրերէն տարբեր օր մը գումարուիլ և նկատի առնել զանոնք, հետեւաբար որոշուեցաւ յառաջիկայ երեքշաբթի օր գումարուիլ։

Նախագահը ժամը 8ին փակեց ժողովը, յայտարարելով որ օրակարգին վրայ ուրիշ խնդիր չկայ որպէս զի ժողովը զբաղի։ Այս պատճառով շաբաթ օր ալ ընդհ. նիստ չկայ։

ԾԵՐԱԿՈՅՏ

Ծերակոյտի երեքշաբթի օրուան նիստը մէկ ժամ տեւեց և երկրորդական խնդիրներու նուիրուեցաւ։ Աքիֆ փաշա առաջարկեց որ Ծերակոյտը իր շնորհակալութիւնները յայտնէ Եգիպտացիներուն՝ հանգուցեալ Էտհէմ փաշայի ընծայուած պատիւներուն համար։ Կալիպ պէյ աւելորդ համարեց այդ բանը, առարկելով թէ Եգիպտացիները իրենց օսմանցիական պարտքը կատարած էին հանգուցեալին նկատմամբ, և թէ հարկ չկար լաւիր մը դնել անոնց և ուրիշ օսմանցիներու միջև։ Ասկէ վիճաբանութիւն մը ծագեցաւ։ Զօրավար Սամի փաշա ըսաւ թէ պէտք էր ընդունիլ այդ առաջարկը, քանի որ եղած էր, տարաձայնութեանց տեղի չտալու համար։ Էքրէմ պէյ պատասխանեց թէ լրագիրները կատարած էին իրենց պարտականութիւնը՝ օսմանցիներու շնորհակալութիւնները յայտնելով։ Ի վերջոյ այդ առաջարկը մերժուեցաւ։ Ցետոյ Ծերակոյտը իր օրակարգին անցաւ։ Քարտուղարը կարդաց եպարքոսական թեզքերէ մը ի մասին Թէնսիգաթի այն յանձնաժողովին, որուն աշխատութեանց շարունակումը կ'առաջարկէր, կարգադրութիւն մը ընելու համար Սահմանադրութենէն առաջ անպաշտօն եղող պաշտօնեաներուն նկատմամբ։ Այդ թեզքերէն Երեսփ. Ժողովին մէջ կարդացուած ու մերժուած էր։

Կալիպ պէյ այդ մերժումին վրայ հիմնուելով, առաջարկեց որ Ծերակոյտին կողմէ ալ մերժուի։ Պէսարիա էֆ. դիտել տուաւ թէ Ծերակոյտը չի կրնար ազդուիլ Երեսփ. Ժողովի որոշումէն, որուն տեղեակ ալ չէ ի պաշտօնէ։ Ուստի առաջարկեց յանձնաժողովի մը յղել այդ թեզքերէն, մերժումը անպատեհ նկատեց, քանի որ Երեսփ. Ժողովը ինք քուէարկեց այդ մասին պատրաստուած օրինագիծը։ Ծերակոյտը ի վերջոյ որոշեց Ելմտական յանձնաժողովին յղել եպարքոսական թեզքերէն որով Պաղտատի կուսակալին օգնական մը կը կարգուէր 6000 ղրուշ ամսաթոշակով։ Նախագահը յայտարարեց թէ կառավարութիւնը ստիպողաբար կը պահանջէ այդ յօդուածին քուէարկումը, նախապէս յանձնաժողովի մը կողմէ ղրկուելէ առաջ։ Րիզա փաշա դիտել տուաւ թէ խնդիրը ստիպողական է, եւ թէ Նազըմ փաշա իր օգնականին անուանման կը սպասէ՝ ճամբայ ելլալու համար։ Պէսարիա էֆ. առաջարկեց իսկոյն յանձնաժողովին ղրկել այդ յօդուածը, մէկ ժամէն քննելու եւ միեւնոյն նիստին մէջ քուէարկելու համար։ Նախագահը յայտարարեց թէ չէր կարելի այդպիսի բան մը առաջարկել յանձնաժողովին։ Այդ յօդուածը, քննուելէ յետոյ, այսօրուան նիստին մէջ քուէի պիտի դրուի։ Ելմագիրներու (որոնց թիւը 575ի կը հասնի) յանձնաժողովի տեղեկագիրը կարդացուելէ յետոյ, Ելմտական յանձնաժողովին գաղտնի ընտրութեան ձեռնարկուեցաւ։ Զիհնի փաշա, Րաիֆ փաշա, Րիզա փաշա, Մավրօքորտաթօ էֆ., Տամատ Ֆէրիտ փաշա, Աքիֆ փաշա Հալիտ իւլման, Արամ էֆ., Նորատունկեան էֆ. ընտրուեցան։ Օ. ակարգին խնդիրը վերջացած ըլլալով նախագահը փակեց նիստը։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ԱԶԱՏ ՆԱՄԱԿՆԵՐ

Դեռ վերջերս էր որ կարդացի այդ լուրը տեղական հայ թերթի մը մէջ։ Կիլիկիոյ մէջ մեծաթիւ ամուսնութիւններ տեղի կ'ունենան։ Կարգուելու մարմաջը այնքան բուռն է մեր Ատանացի եղբայրներուն քով որ քահանաները, որոնց թիւը քիչ է՝ խորաններու վրայ անոնցմէ շատերուն ողջակիզմանը պատճառով, չեն հասնիր պսակի արարողութեան։ Ուտելու հաց չունին, պառկելու տեղ, հագուելու հանդերձ, սուգը սրտերնուն մէջ, մօտաւոր ապագանին մութ, ահա կիլիկեցիք կը կարգուին... Զմայլելի և սահմռկեցուցիչ բան է աս։ Այդ աճապարանքին մէջ հայ ցեղին ուժն է, տեւելու խանդն է որ կ'արտայայտուի։ Այս է արդէն պատճառը որ այս զարմանալի ցեղը, դարերով կոտորուած, հալածուած, յօշոտուած, նորէն կա՛յ ու կը մնայ, յամառութեամբ մը որ իրօք կատղեցուցիչ է իր գոյութեան թշնամիներուն համար։ Հիւրա մըն է կարծես, որուն քանի կտրես գլուխները, անոնք նորէն կը բուսնին, անդադար կը բուսնին։

Երեւակայեցէք՝ Կիլիկիոյ հայութիւնը այն յուսահատութեան, տրտմութեան և ցաւին մէջ, որ իր հոգին կը բաղադրեն այս ժամուս, բազմամարդուելու, աճելու, պակասծները լրացնելու արգաւանդ յամառութեան անձնատուր եղած։ Բա՛ն մը չեն ազդեր իր վրայ. ո՛չ կոտորուած սիրելիներուն դառնակսկիծ յիշատակը, ո՛չ անոնց թանձրացած արիւններուն աւրանները, ո՛չ դեռ իրենց չուրջը նշմարուած խոժոռ ու սխրեմ նայուածքները, ո՛չ մէկ բան չ'ազդեր այն բնազդական հակումին վրայ, որ յատուկ է այս ցեղին.— աճիլ, շատնալ, տեւել։ Մեծ եղեռնին ողբալի բեկորները, արու և էգ, կը միանան, նոր ընտանիքներ կազմելու, նոր օճախներ հիմնելու, նոր սէրեր հաստատելու և նոր պտուղներ տալու համար։

Այս ուժին առջեւ, որ անբացատրելի է և նուիրական հուրի մը չափ պատկառազդու, կը ծնրադրեմ ջերմեռանդութեամբ և հոգւոյս բովանդակ զմայլանքովը կը խնկարկեմ անոր։

Այդ հոյակապ ու սփոփարար շարժումին առջեւ՝ կը լեցուիմ բերկրութեամբ, ու ոչինչ այնքան զօրութիւն կուտայ զայրոյթով ուռած սրտիս որքան ապագայ բեղմնաւորութեանց այդ ինքնաբուխ պատրաստութիւնները, որոնք մեր ցեղին կեանքը պիտի ապահովեն աւերումի երկրին մէջ։

Թո՛ղ ամուսնանան.— ջարդերու դէմ մաքառելու և զանոնք չէզոքացնելու ա՛յս միջոցը մնացած է մեզի, և ատիկա ահաւոր միջոց մըն է ընդդէմ մեր բոլոր թշնամիներուն։ Ամուսնութիւն, բեղմնաւորութիւն, վերարտադրում հայ ապրանքի. ուրիշ ճա՛ր չկայ։ Կիլիկեան աւերակներուն վրայ քառորդ դար չանցած, նոր գլուխներ պէտք է բարձրանան, նոր բազուկներ, ուժեղ ու եռանդուն, նոր կամքեր՝ ամէն բան վերականգնելու, անմարդկային խժդժութեանց երաշխէշները անհետացնելու համար։

ԵՐՈՒԽԱՆ

ՀԱՆԳԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆ
ՏԱՐԱԲԱԽՏ ԱՆՆԻՑԱՅԻ ՕԺՏԻՆ ՀԱՄԱՐ

Այս դժբախտ Հայուհիին նիւթական տնձուկ կացութիւնը նկատի առնելով, մանաւանդ իր գլխուն եկած ցաւալի փորձանքէն յետոյ, Արեւելք իր էջերը կը բանայ հանգանակութեան մը համար ի նպաստ աներակելի բարբարոսութեան այս զոհին, որ որքան ընդհանուր նողկանք նոյնքան և կարեկցութիւն առաջ բերաւ ամբողջ հայութեան սրտին մէջ։ Հետեւաբար, կը յուսանք որ զգացուած կարեկցութեան դրական մէկ ապացոյց մը տալու համար, բարի անձեր պիտի փութան իրենց լուման նուիրել այս խեղճ աղջկան, որ դատավարութենէ յետոյ, պիտի ամուսնանայ իր խօսեցեալին հետ։

Բ. ՑԱՆԿ

Նախորդ գումար	228	ղրշ.
Բարեսէր մը	20	»
Պօղոս էֆ. Միմիտեան	10	»
Երուանդ էֆ. Բիւրքճեան	10	»
Լեւոն էֆ. Մինէճեան	10	»
Արամ » Տամկաճեան	10	»
Տիգրան » Քրիսեան	10	»
Գումար	298	»

ԽԱՌՆ ԺՈՂՈՎԸ

Երէկ գումարուեցաւ Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ և զբաղեցաւ հետեւեալ խնդիրներով։

1.— Ազգ. Ժողովի որոշման համաձայն, Մայր-Դիւանը հաղորդած էր Երուսաղէմի Հայութեանց Յանձնաժողովի տեղեկագիրը, անոր յարակից յաւելուածական գրովը և կը յանձնարարէր ընդունուած բանաձեւին համաձայն ի գործ դնել պարտ ու պատշաճը։ Ժողովը ուշադրութեան առաւ խնդիրը և որոշեց հրաւիրել Գէորգ եպսկ. Երէցեանը և Ղեւոնդ վրդ. Մազսուտեանը որ փութան վերադարձնել Ազգին իրենցմէ պահանջած դրամները։

2.— Ժողովը ուշադրութեան առաւ Աղթամարի վանքին խնդիրը և պէտք տեսնելով տեղական քննութեան մը, իր քննութիւնները կարենալ ամբողջացնելու համար, այդ պաշտօնին յարմար դատեց Մուշի Առաջնորդ Տ. Ներսէս եպսկ. Խարախանեանը և անոր Թաղուց յարմար աշխարհականի մը ընտրութիւնն ալ, աջակցելու համար իրեն։ Որոշուեցաւ յայտարարել այս որոշումը Ազգ. Ժողովին, ստանալու համար այս մասին անոր հաւանութիւնը։

3.— Արմաշի խնամակալութեան անդամներէն ոմանք հրաժարած ըլլալով, ժողովը նոյն խնամակալութեան անդամ նշանակեց Գէորգ Թօրգոմեան, Կարապետ Թահթաբրունեան, և Ստեփան Թելլեան էֆ.ները։

4.— Բէօթահիա—Աֆիոն Գարահիսար միացեալ վիճակներու Գաւառական Վարչութիւնը խնդրած էր որ փոխանակ Առաջնորդական Տեղապահ ղրկուելու, Առաջնորդի ընտրութեան հրահանգ տալ։ Ժողովը դիտելով որ Տեղապահի ընտրութիւնը կատարուած և ծանուցուած է, և անոր ներկայութիւնը կարեւոր է, Նախագահելու համար Գաւառ. Ընդհ. Ժողովին, որոշեց այս պարագան զգացնել Գաւառ. Վարչութեան, միեւնոյն ատեն հրահանգ տալով նաեւ Առաջնորդի ընտրութեան և առ այդ ընտրելի նշանակեց Վահան Ցակոբեան, Պարգեւ Դանիէլեան և Շաւարշ Սահակեան վարդապետները։

5.— Էնկիւրիի Գաւառական Ընդհ. Ժողովի պակսած քանի մը անդամներու ընտրութիւնը կատարուած և տեղեկագրուած ըլլալով, որոշուեցաւ վերադարձնել տեղեկագիրը, լրացնել տալու համար անոր ինչ ինչ թերութիւնները։

6.— Տնտես. Խորհուրդը նախաքննած էր Բերայի Հայ Երիտասարդաց Միութեան, ինչպէս նաեւ Պօյաճըգիւղի «Արշալոյս» ընկերութեան կանոնագիրները և տեղեկագրով մը վերադարձուցած էր զանոնք։ Ժողովը դիտելով որ այդ ընկերութեանց նպատակը առնչութիւն ունի կրթական գործին հետ, արժան դատեց նաեւ ստանալ այս մասին Ուսումն. Խորհուրդի կարծիքը։

7.— Ատանայի աղէտեալ որբուհիներու պաշտպանութեան նպատակով «Հայ Տիկնանց Միութիւն» մը կազմուած և կանոնագիրը ներկայացուած էր։ Կիլիկիոյ Կեդր. Որբախնամ Յանձնաժողովը արդէն այս մասին իր կարծիքը յայտագրած ըլլալով, Ժողովը որոշեց նոյն կանոնագիրը յանձնել Ուսումն. Խորհուրդի քննութեան, անկէ վերջ կատարելու համար կանոնական քննութիւնը։

8.— Պոլէճիկի Առաջնորդ Տ. Թաթէոս Ծ. Վրդ. ներկայացաւ Ժողովին և կարգ մը բացատրութիւններ տուաւ։

Վերջնական տնօրէնութիւնը յետաձգուեցաւ Խառն Ժողովոյ վաղուան նիստին։

ԿՐՕՆ. ԺՈՂՈՎԸ

ի մէջ այլոց հետեւեալ որոշումները տուաւ իր երէկուան նիստին մէջ.

1. Հայրապետական կոնդակով կարգալոյծ հռչակուած ըլլալով Սօչայի Տէր Խաչատուր քահանան, որոշուեցաւ բոլոր առաջնորդարաններու ծանուցանել այս պարագան։

2. Պայազիտի առաջն. տեղապահ Տէր Ներսէս աւագ քահանայ Բաջբերունի գանգատ յայտնած ըլլալով Ալաշկերտի Տէր Ցովսէփ քահանայի ինչ ինչ արարքներուն մասին, որոշուեցաւ խնդիրը ենթարկել Կարնոյ առաջնորդին քննութեան։

3. Սամաթիոյ Թաղի. Խորհուրդին խնդրանքին վրայ, Ս. Գէորգ եկեղեցւոյ պատուակալ քարոզիչ նշանակուեցաւ պատր. փոխանորդ Տ. Ղեւոնդ Ծ. Վրդ. Դուրեան։

4. Որոշուեցաւ լքեալ կանանց խնդիրը նկատողութեան առնել Ս. Նախագահին ներկայութեան։

5. Ժողովը պաշտօնական քննութենէ յետոյ, նկատելով որ ժամագործ Միհրան Տօէքմէճեանի կինը Սաթենիկ, որ Գանտիա կը գտնուի, 1906 ապրիլին իսլամացած է, որոշեց արտօնել այրը կրկին ամուսնանալ։

Ժողովը զբաղեցաւ նաեւ քահանայական ամուսնական խնդիրներով։

ԽՐԻՄԵԱՆ ԵՒ ԱՏԱՆԱ

Շիքակոյի մէջ (Ամերիկա) Խրիմեան Հայրիկի մահուան Բ. տարեդարձին առթիւ սգահանդէս մը կազմակերպուեր է տեղւոյն բոլոր կազմակերպութեանց նախաձեռնութեամբ։ Օրուան ատենախօսները ամէնքն ալ դրուատալից կերպով ի վեր հաներ են Մեծ Կաթողիկոսին կեանքին գլխաւոր գրուածքները, բացատրելով անոր կատարած դերը հայկական շրջանի մէջ։ Խրիմեանի յիշատակը գործնական կերպով յաւերժացնելու համար, հանգանակութեան մը ձեռնարկուեր է ի նպաստ Կիլիկիոյ որբանոցներուն և 375 տոլար հաւաքուեր է։

ԻԶՄԻՐ։

Առաջն. Տեղապահ Տ. Արսէն վրդ. Վեհունի այսօր իր պաշտօնատեղին կը մեկնի։

ԴԱՏ

Ատանայի արկածեալներուն կողմէ ապահովագրական ընկերութեանց դէմ բացուած դատը առեւտրական խառն դատարանին առջեւ ելաւ։ «Ինիօն»ի փաստաբանը Պ. Պարոցցի դատարանին ներկայացուց իր տեղեկագիրը։ Արկածեալներուն փաստաբանները, Ռ. Փափազեան եւ Ս. Բեաթիպեան էֆէնտիները ներկայ չէին։ Մէկ շաբաթ պայմանաժամ ուզեցին՝ այդ տեղեկագրին պատասխանելու համար, բայց «Ինիօն»ի փաստաբանը 15 օրուան յետաձգում ուզեց։ Դատարանը, նկատելով որ յառաջիկայ երկուշաբթիի համար բազմաթիւ դատեր կան եւ Ատանայի արկածեալներուն դատը ամէնէն կարեւորն է որոշեց այդ դատը տեսնել դեկտ. 23ին։

ԱՐԱՄ ԷՖ. ԽՈՒՐՑԱՃԵԱՆ

որ կառավարութեան կողմէ Ֆրանսա ղըրկուած և իր ուսումը աւարտելով վերադարձած էր, 4րդ կարգի Ելմտական քննիչ անուանուած է։

ԱՆՀԻՄՆ ԶՐՈՅՑ

Ասկէ առաջ զրոյց մը չրջած էր թէ տեղւոյս Գերմանական հիւանդանոցին մէջ պատսպարուած են Կիլիկեցի քանի մը որբուհիներ։ Ստոյգ աղբիւրէ կ'իմանանք թէ այդ տեսակ որբեր յիշեալ հիւանդանոցին մէջ բնաւ գոյութիւն չունին։

ԱՄԵՆՈՒՆ ՏԱՐԵՑՈՅՑԸ

Գեղարուեստական գործ մը, որպիսին Թէոդիկ կրնայ տալ մեզ՝ ամէն տարի։ 1910ի «Ամէնուն տարեցոյցը» գրական ու ժամանակագրական գլուխ-գործոց մըն է։ Կարելի է ըսել թէ տարւոյս գրական դէպքն է այս չքնաղ տարեցոյցը, համբերատար ու խնամոտ աշխատութեան արդիւնք, և որ իր վրայ կը միացնէ ճաշակ, նիւթերու այլազանութիւն եւ օգտակարութիւն։ Կը բաղկանայ 400 էջերէ և կը պարունակէ 200 պատկեր և 2500 նիւթ. անհուն շտեմարան, զոր կարելի է ամբողջ տարի մը վայելել։ Գին է 12 ղրուշ։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՀՌՈՄԻ ՕՍՄ. ԴԵՍՊԱՆԸ ՎԱՐՉԱՊԵՏ

Օսմ. Մ. և Յ. կուսակցութեան կողմէ երէկ հեռագիր մը ուղղուելով Հռոմի օսմ. դեսպան Հագգը պէյի, հարցուեցաւ թէ՝ կընդունի՞ Վարչապետութիւնը։ Հագգը պէյ պատասխանեց հեռագրաւ թէ՝ կընդունի վարչապետութեան պաշտօնը։

**Մինչեւ նոր վարչապետին ժամանումը եպարքոսութեան գործերը պիտի վարեն Ներքին գործոց նախարար Թալէաթ պէյ և եպարքոսի խորհրդական նեռագրապետն Ատիֆ պէյ։

**Կայսեր գահակալութիւնը ծանուցանող գիր մը, ուղղուած էր Շուէտի թագաւորին ուրկէ եկած պատասխանը Դեսպանը անձամբ Սուլթանին ներկայացուց։

**Ելմտական նախարար Ճավիտ պէյ, հանրօգուտ շինութեանց նախարար Հալաճեան էֆ. և Հիւսէյին Ճահիտ պէյ այսօր մայրաքաղաք կը վերադառնան։

6 ՏԱՐԵԿԱՆ ԱՂՋԻԿ ՄԸ ԲՌՆԱԲԱՐՈՒԱԾ

Պոլիս Նուրի Օսմանիէ մզկիթին մօտերը՝ Շէրէֆ փողոցին մէջ բնակող փախստական Բեազիտ պէյի վեց տարեկան աղջիկը նախընթաց օր բռնաբարուած է նոյն թաղի Չրկէրի տղուն Սաադի կողմէ։ Ոճրագործը դատարանի յանձնուած է։

ՆՈՐ ԴՊՐՈՑ
ՆԱԽԱԿՐ. ԵՒ ՈՒՍՈՒՄՆԱՐԱՆ ՄԱՆՉ ՏՂՈՑ
ՀԻՄՆԱԴԻՐՔ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆՔ
Յ. ՀԻՆԴԼԵԱՆ-Գ. ՄԱԼԱԹԵԱՆ
26, Պէօյիւքտէրէ ճատտէսի, 26,
ԹԵՐԱ, ԲԱՆԿԱԼԹԻ,
Նախակրթարանի տարեկան 4½ Օ. Ո.
Ուսումնարանի » 6 » »
Աշակերտաց արձանագրութիւնները կը կատարուին վարժարանին մէջ, դեկտ. 20 կիրակի օրուընէ սկսեալ, ամէն առաւօտ, ժամը 2-6 (Ը. Թ.) 6—4

ՏԷՐՈՒՊԷԻ ԷՔՍԹՐԱ ՄՈՄԵՐ

Տէրուպէի էքսթրա ընտիր մոմերը գնեցէք, որոնք ո՛չ ծուխ կ'արձակեն և ո՛չ կը վազեն։ Այդ մոմերուն պատրաստութեան համար մեծ խնամ տարուած է։ Գինն ալ աժան է։ Կը ծախուի գլխաւոր խանութպաններուն և Պոլսոյ, Բերայի ու Ղալաթիոյ մեծ վաճառատուներուն քով։ Վաճառման կեդրոնատեղին է Պալըգ Բազար, Նէվշէհր խան, Թիւ 9, Բօրլօզլու և ընկերութեան մօտ։

Ընդհանուր գործակալ
75—25 Ս. ԱՄԱՐ ԵՒ ԸՆԿ.

ՍՈՍԻԷԹԷ ՄԻՒԹԻՒԷԼ ՖՐԱՆՍԷԶ
ՏԸ ԼԻՈՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽՆԵՐ ԿԱԶՄԵԼՈՒ ՑԱՏՈՒԿ ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՆՀԱՏԱԿԱՆ ՁԵՌՆԱՐԿ ՊԵՏԱԿԱՆ ՔՈՆԹՐՕԼԻ ՏԱԿ
Լիոն, Օթէլ տը Վիլ փողոց, թիւ 77
ԱՄԵՆԷՆ ԿԱՐԵՒՈՐԸ ԵՒ ԱՄԵՆԷՆ ՀԻՆԸ, ՈՐ 1909 ՄԱՅԻՍ 15ԻՆ ՈՒՆԷՐ

Բաժնետէր 192,169
Ստորագրուած դրամագլուխ 215,573,800 ֆր.
Վճարուած դրամագլուխ 1,581, 300 »

Վճարումներ 1 ֆր.էն սկսեալ. 100—500—1000 ֆր.ի և անկէ աւելի գումարներով ապահովագիրներ, 1—12 տարուան և աւելի պայմանաժամի մէջ վճարելի։
Ընդհ. գործակալ ԹՈՒՐՔԻՈՅ, ԵԳԻՊՏՈՍԻ, ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ, ՊԱԼՔԱՆԵԱՆ ԵՐԿՐԱՑ ՀԱՄԱՐ
ՑՐԱՆՍՍԱՒԱ ՏԸ ԶԱՐԱ
Ղալաթիա, Սէն-Բիէր խան, թիւ 25-26
Կ. Պոլսոյ ընդհ. գործակալութեան դրամատուն՝ ՔՐԷՏԻ ԼԻՈՆԷ, Ղալաթիա.
Գործունեայ գործակալներ կը փնտռուին տրուարձաններու, օսմ. նահանգներու և մերձակայ երկիրներու համար. Նպաստաւոր պայմաններ։ 50—11

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ
ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆԵԱԼ՝ ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ
1892 Օգոստ. 4/27 եւ 1320 Սեֆեր 20 թուակիր Ֆերմանով

Դիմել Ընկերութեան կեդր. գրասենեակը, Ղալաթիա, Նազըլ խան, Հէզարէն փողոց, թիւ 14, Քօօբէրաթիվ վաճառատան դիմաց, կամ հետեւեալ հասցէներուն.

Պոլիս, Մասնաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի Եէնի Ճամիի հրապարակ.
Պոլիս, Մ. Ի. Սառօֆ, Շէյխ իւլ Իսլամ խան, Պահճէ Գաբու թիւ 10.
Պոլիս, Սալտի պէյ և Ընկ. Վէզնէճիլէր փողոց.
Պոլիս, Պ. Ս. Այմէլօղլու, Էմին-Էօնիւ, Պահչէ Գաբու Իզմիր փողոց.
Գատըգիւղ, Ալեքսանդր Անաստասիադի շուկայի հրապարակ.
Գատըգիւղ, Մ. Ա. Անդրիա, Մոտա Ճատտէսի.
Պէօյիւքտէրէ, Մ. Ա. Տէմարքի.
Բերա, Մասնաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի Մեծ Փողոց.
Շիշլի, Մ. Ի. Ռոսի, Պէօյիւքտէրէ ճատտէսի, թիւ 137.
Ղալաթիա, Մ. Ա. Բիրեանց, թիւ 12 Թիւնէլ խան.
Մեծ Կղզի, Րէսուլ էֆ.
Մաքրիգիւղ, Մ. Ա. Անկէլիտէս, կայարանի հրապարակ.
Սան Սթէֆանօ, Քէչէճեան էֆ.։

18 Գործակալութիւնք օսմ. գլխաւոր քաղաքաց մէջ։

ՌՕՍԻԱ
ԱՊԱՀՈՎԱԳ. ԸՆԿ.

COMPAGNIE ROSSIA D'ASSURANCES

ՌՈՒՍԻՈՅ ԿԱՅՍԵՐ 1881Ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆՈՒԱԾ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Բեդերսպուրկ, իր մասնաւոր շէնքին մէջ

Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կը կատարէ ընդդէմ հրդեհի, ամէն տեսակ արկածներու, ճամբորդութեան պատահարներու, երկաթուղիի ու շոգենաւի մէջ, ապրանքներու փոխադրութեան ու ցուցափեղկի ապակիներու խորտակուելուն դէմ։

Ընկերութեան դրամագլուխ, ամբողջապէս վճարուած	10,666,666 Ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար	187,322,000 »
Ապահովագրեալներուն վճարուած գումար	581,115,000 »
1908 տարուան մէջ գանձուած ապահովագին ու տոկոս	83,232,000 »

Ամէն տեսակ տեղեկութեանց համար դիմել
Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին, Ազարեան Խան Վօյվօտա, Ղալաթիա։
Պոլսոյ գործակալութեան, Տիլսիզզատէ խան, Աշըր Էֆէնտի Ճատտէսի, թիւ 26
Տնօրէն, Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին՝ Ա. ՀԻՐՄԻԶ 12

ԻՒՆԻՕՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ՓԱՐԻԶ 1828-1829

1828 L'UNION DE PARIS

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ Ի ՓԱՐԻԶ 9, ՊԼԱՍ ՎԱՆՏՕՄ, 9

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՔ

Դրամագլուխ և պահեստ	329	Միլիոն Ֆրանք
1906ին գանձուած ապահովագին	30	» »
Մինչեւ 1906ի վերջը հատուցեալ վնասք	480	» »

Ինչպէս այս թուանշաններէն կ'երեւի, Ընկերութեան դրամագլուխն ու պահեստի գումարն է 329 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ որ հսկայ երաշխաւորութիւն մը կ'ընծայէ ԻՒՆԻՕՆի ապահովագրեալներուն։

Արեւելքի համար մասնաւոր զեղչեալ սակացոյց. Նպաստաւոր պայմաններ՝ ան. համեմատ կերպով աւելի ԳԵՐԱԶԱՆՑ քան ո՛ և է Ընկերութեան պայմանները։ Ապահովագրութեան ամէն ձեւերը ամէնէն աժան գիներով, օրինակի համար՝ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Ի ԴԷՊ ՄԱՀՈՒ, ԽԱՌՆ, ԴՐԱՄՕԺԻՏԻ, ևլն. ևլն.։

Ընկերութեան Դրամատունն է ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱՆ
Թուրքիոյ և Արեւելքի Ընդհ. Տնօրէնութիւն
Ընդհ. Տնօրէն ՍԻՄՈՆ ԳԱՅՍԷՐԼԵԱՆ
Պետ ՄԻՀՐԱՆ ՏԷՐ-ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ
Պոլիս, Սուլթան-Համամ, Քաթըրճը Օղլու Բասաժ։
Գործակալութիւնք Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքաց մէջ։

ՍԻՆԿԷՐ
ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ

THE SINGER MANUFACTURING Cie.

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատէ շինուած ըլլալով, իրենց տոկունութեամբ այնքան գնահատուած են, որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են և բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէր Ընկերութիւնը ցարդ 490է աւելի պատուոյ վկայական և շքադրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներէն։
Մասնաճիւղեր բովանդակ Թուրքիոյ մէջ։
Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին միմիայն Սինկէր Ընկերութեան վաճառատուններուն մէջ։

Բերա	) 1. Մեծ փողոց, Պօն Մարշէի դիմաց, թիւ 343 և 343 կրկին։) 2. » » Կալաթա Սէրայի դիմաց։
Կալաթա	1. Սինկէր խան Թիւնէլի եռեւ։) 2. Թրամվայի կայարանին դիմաց։
Պոլիս	) 1. Սուլթան Համամ թիւ 2։) 2. Սուլթան Պայազիտ, Թրամվայի կայարանին դիմաց թիւ 13
Սկիւտար	) Զարշը Պօյը, թիւ 120։

Դասերը և նորոգութիւնները ձրի։ Սինկէր Ընկերութեան կեդր. վարչատեղին կը գտնուի Բերա, Մեծ փողոց, թիւ 343 և 343 կրկին, Սարգիս պէյ Տիւզ Օղլուի տունը։ 16

ՓԱՓԿԱՃԱՇԱԿՆԵՐ
ՃԱՇԱԿԵՑԷՔ
ՃՇՄԱՐԻՏ ՇԱՄՊԱՆԵԱՆ
ՎԻՔՍ ՊԱՐԱ ՈՐԴԻ
ԵՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
ԱՆԴԷՐՋ ՄԵՐՋ (ՇԱՄՊԱՆԸ)
Թուրքիոյ ներկայացուցիչ
Մ. Ֆ. ՏԸ ԶԱՌԱ
Ղալաթիա, Սէն-Բիէր խան, թիւ 25 եւ 26

ՔԱՐԹ ՊԼԱՆՇ,	մեծ շիշ	6. —	ֆր.
» »	փոքր շիշ	3, 50	»
ՊՈՒԺԻ ՍԻՒՊԷՐԻԷՕՐ	մեծ շիշ	5. —	»
» »	փոքր շիշ	2, 50	»
ՍԷԼԷՐԻ ՄՈՒՍԷՕ	մեծ շիշ	4. —	»
» »	փոքր շիշ	2, 25	»

ՊԱՆՔ ՏԸ ՍԱԼՕՆԻՔ
BANQUE DE SALONIQUE

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 10,000,000 Ֆր.
ՎՃԱՐ. ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 8 Մարտ 1906ին 8,000,000 Ֆր.
ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 8 Մարտ 1906ին 3,700,000 Ֆր.
ԿԵԴՐՈՆՆ Է ՍԵԼԱՆԻԿ
ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ
Դովլայա, Կ. Պոլիս (Ղալաթիա և Պերա), Մանասթըր, Սկիւպ եւ Իզմիր։
ՊԱՆՔ ՏԸ ՍԱԼՕՆԻՔ խնամով կը կատարէ Կ. Պոլսոյ, Եւրոպական Թուրքիոյ ու Ասիոյ և Եգիպտոսի հրապարակներուն, ինչպէս նաև միւս օտար քաղաքներուն վրայ քաշուած փոխանակագիրները։ Չէքերու հաշիւներ կը բանայ։ Արժեթուղթերու վրայ փոխատուութիւններ կ'ընէ։ Սակարանական հրամաններ կը կատարէ Եւրոպական բոլոր հրապարակներուն վրայ։ Չէքեր ու վարկագիրներ կը հանէ Թուրքիոյ և արտասահմանի բոլոր քաղաքներուն վրայ։ Աւանդներ կ'ընդունի ի տես վճարելի և 3, 6, 9, 12 ամսուան սրոյ պայմանաժամներով։ Վերջապէս տեղական ամէն գործառնութիւններ կը կատարէ լաւագոյն պայմաններով։ Պանք տը Սալոնիք փոքր վճարումներու համար ալ Խնայողական Սնտուկ մը ունի, շատ նպաստաւոր պայմաններով։

PHŒNIX AURANCE LD. Cº
"ՖԻՆԻՔՍ"

ESTABLISHED 1782

ՀԻՄՆԵԱԼ Ի ԼՈՆՏՈՆ 1782ԻՆ
ԿԸ ԳՈՐԾԷ Ի ՊՈԼԻՍ 1869ԷՆ Ի ՎԵՐ
ԱՆԳԼ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐ. ԸՆԿ.
Դրամագլուխ եւ պահեստի դրամ
Անգլ. ոսկի 4,218,000
ՖԻՆԻՔՍ ասկ հրդեհի դէմ Ապահովագրական Ընկերութիւն մըն է, ծանօթ իր պատուաւորութեամբ և փութաց մէջ իր անմիջական վճարումներով։
ՖԻՆԻՔՍ կ'ապահովագրէ հրդեհի և կայծակի դէմ ամէն տեսակ անշարժ և շարժուն ստացուածք, յոյժ նպաստաւոր պայմաններով։
Ընկերութեան նշանաբանն եղած է ՈՒՂՂԱՄՏՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԱՆՄԻՋԱԿԱՆ ՀԱՏՈՒՑՈՒՄ ՎՆԱՍՈՒՑ
Ցարդ վճարուած է առաւել քան 27000000 անգլիական ոսկի։
Ընդհանուր գործակալ Պոլսոյ և գաւառաց
Գ. ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ
Վիքալիս խան, Պանք Օթոմանի մօտ, Ղալաթիա։

Khedivial Mail Line
(Քէտիվիալ Մէյլ Լայն)
Շոգենաւային Ընկերթ.
Շաբաթական ամենան արագ երթեւեկը Պոլսոյ եւ Աղեքսանդրիոյ միջեւ
«Օսմանիէ» շոգենաւը, Նաւապետ Կէթէշէր, կիրակի, 2 յունվար 1910 (Ը. Ն.), կէս օրին Աղեքսանդրիայէն հոս կը ժամանէ. իսկ երեքշաբթի 4 յունվ. 1910 կէս օրէն ետքը ժամը 3ին պիտի մեկնի Աղեքսանդրիա, հանդիպելով Միտիլլի, Իզմիր և Պիրէօս։

ՍՈՒՐԻՈՅ ԳԻԾ
«Տաքահլիէ» շոգենաւը Նաւապետ Ֆրէմանդեկտ. 29ին հանելով՝ յունվար 1ին, ճամբայ պիտի ելլէ դէպի՝
Կէլիպօլը, Տարտանէլ, Միտիլլի, Իզմիր, Սագըզ, Հռոդոս, Մէրսին, Իսքէնտէրուն, Սուրիական Տրիպոլիս, Պէյրութ Հայֆա, Եաֆա, Բօրթ-Սայիտ և Աղեքսանդրիա։
Տեղեկութեանց համար դիմել Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Ղալաթիա, քարափին վրայ, Մէյմէնէթլի խան, իսկ մասնաճիւղը՝ Պոլիս, Վալիտէ Սուլթան խան։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱ
ՕՏԱՐ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

BANQUE RUSSE
Pour le commerce étranger
Հիմնուած՝ 1871ին
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 30,000,000 ՌՈՒՊԼԻ
ԱՄԲՈՂՋՈՎԻՆ ՎՃԱՐՈՒԱԾ
ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ
ՏԵՂԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ. — Քալաշնիքօֆի սակարան, Սենեայա հրապարակ եւ Վասիլի Օսդրօֆ։
ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԷՋ.— Աքքերման, Արխանկէլ, Աստրախան, Արմաւիր, Պաքու, Պալաքօվօ, Էքաթէրինօտար, Էլիզապէթկրատ, Իսմայիլ, Կէրսօն, Քիէֆ, Քօզլօֆ, Խօքանդ, Քրէմէնչուկ, Մոսկուա (Կավրիքօվ փողոցի մասնաճիւղով), Նիքօլայէվ, Նիժնի-Նովկօրօտ, Նօվօ, Նիքօլայէվսք, Նովօրօսիսք, Օտեսա, Օմսք, Բէրմ, Բօքրօֆսքայա-Սլօպօտա, Բօլդավա, Ռիկա, Ռիասք, Ռօմնի, Ռիպինսք, Սարաթօֆ, Սիմպիրսք, Սէմֆէրօբօլ, Զլաթօբօլ, Թիւմէն, Թօմսք, Վէլէքի, Ուսթիուկ, Վիաթքա, Վիննիցա, Վօլօկտա և Վօսնէսէնսք։
ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԷՋ.— Ալէքսանդրիա (Խէրսոնի մէջ), Գօպրինէց, Եւրադօրի, Քաքօվքա, Նիքօբօլ և Սըբօլա։
ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ ՄԷՋ.— Լոնտոն, Բարիզ, Ժընէվ և Կ. Պոլիս։
Ռուսական դրամատունը կը զբաղի դրամատան և սակարանի վերաբերեալ ամէն կարգի գործառնութիւններով. Նախավճարներ (avance) ապրանքի վրայ և քոմիսիոնով՝ վաճառուած ապրանքի։ Խիստ նպաստաւոր պայմաններով վարձու կուտայ ամենավստահելի «Սէյֆ» դրամարկղներ։ Խնայողական Սնտուկ նպաստաւոր տոկոսով։

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

Պոլսոյ համար Բօսթ Լօքալ տրկն.	108	ղր.
» » » վեցամս.	60	»
Գաւառներու համար տրկն.	108	»
» » վեցամսեայ	60	»
Արտասահմանի հմր. տարեկան	35	ֆր.
» » վեցամսեայ	20	»

Թղթատարի ծախքը մեր վրայ. հասցէի փոփոխման համար 2 ղրշ.. բաժնեգինները անպայման կանխիկ, ծանուցումներն առանձին կը սակարկուին. դրամ ղրկելու ամենադիւրին եւ աժան միջոցը Մանդաբօսթն է։

Արտօնատէր ԳԱՐԵԳԻՆ ՓՕՑԱՃԵԱՆ

—Լա՛ւ, նորէն կրկնեցէք, կ'աղաչեմ, նորէն կրկնեցէք որպէս զի կարենամ հաւատալ։ Հարիւրերորդ անգամ ըսէք ինծի թէ կը մերժէք իմ սէրս, որուն կը հաւանէր մայրերնիդ. աղէկ մը հասկցուցէք ինծի թէ կը խաղաք իմ երջանկութեանս հետ, թէ իմ կեանքս ու մահս, ոչինչ են ձեզ համար։ Ա՜հ, Աստուա՛ծ իմ, տասը տարի ձեր ամուսինն ըլլալ երազել, Մէրսէտէս, և կորսնցնել այդ յոյսը որ կեանքիս միակ նպատակն էր։

—Գէթ ես չեմ որ երբեք քաջալերած ըլլամ ձեզ այդ յոյսին մէջ, Ֆէրնան, պատասխանեց Մէրսէտէս. չէք կրնար իմ երեսիս տալ մէկ հատիկ պչրանք մը ձեզ նկատմամբ։ Միշտ ըսած եմ ձեզ. եղբօր մը պէս կը սիրեմ զձեզ, բայց բնաւ երբեք մի՛ պահանջէք ուրիշ բան եթէ ոչ այդ եղբայրական բարեկամութիւնը, վասն զի իմ սիրտս ուրիշի մըն է։ Ասիկա միշտ ըսած եմ ձեզ, Ֆէրնան։

—Այո՛, գիտե՛մ, Մէրսէտէս, պատասխանեց երիտասարդը. այո, ինծի հանդէպ անկեղծութեան անգութ արժանիքը ունեցած էք. բայց կը մոռնա՞ք թէ Քաթալաններուն մէջ նուիրական օրէնք մըն է իրարու մէջ կարգուիլ։

—Կը սխալիք, Ֆէրնան, օրէնք մը չէ, սովորութիւն մըն է միայն. և կ'աղաչեմ որ այդ սովորութիւնը չյիշէք ի նպաստ ձեզի. զինուորագրութեան մէջ վիճակնիդ ելաւ, Ֆէրնան. ձեզի տրուած ազատութիւնը պարզ թոյլտուութիւն մըն է. մէկ վայրկեանէն միւսը կրնաք դրօշի տակ կանչուիլ։ Անգամ մը որ զինուոր ըլլաք՝ ինչ պիտի ընէք զիս, այսինքն խեղճ որբ աղջիկ մը, տխուր, ընչազուրկ, ուրիշ ոչինչ ունենալով եթէ ոչ կիսաւեր խրճիթ մը, ուր կը կախուին քանի մը հին ուռկաններ, ողորմելի ժառանգութիւն մը հօրս կողմէ թողուած մօրս, ու մօրմէս ինծի։ Մէկ տարիէ ի վեր է որ ան մեռած է, Ֆէրնան, մտածեցէք որ հանրային գթութեամբ կ'ապրիմ։

«Երբեմն կը կեղծէք թէ ձեզի օգտակար կ'ըլլամ, և ասիկա կ'ընէք՝ իրաւունք ունենալու համար ձեր որսացած ձուկերը բաժնելու համար ինծի հետ. կ'ընդունիմ, Ֆէրնան, որովհետև հօրեղբօրս զաւակն էք, որովհետև միասին մեծցած ենք, և ինչ որ ամէն բանէ վեր է, մեծ վիշտ պիտի զգայիք՝ եթէ երբեք մերժէի ձեզ։ Բայց շատ լաւ կը զգամ թէ ծախելիք ձուկերէս դրամ ձեռք պիտի բերեմ, հիւսելու կանեփ գնելու համար։ Ու ասիկա, Ֆէրնան, իմ վրաս կարեկցիլ կը նշանակէ։

—Ի՜նչ փոյթ, Մէրսէտէս, որքան ալ աղքատ և կղզիացած ըլլաք, ինծի կը յարմարիք այնքան որքան Մարսիլիոյ ամենէն հպարտ նաւատէրին և ամենէն հարուստ սեղանաւորին աղջիկը։ Մեզի պէս մարդոց համար ի՞նչ պէտք է։ Պարկեշտ կին կամ լաւ տանտիկին մը։ Ո՞ւր պիտի գտնեմ ձենէ աղէկը՝ այդ երկու ձիրքերով օժտուած։

—Ֆէրնան, կին մը կրնայ գէշ տանտիկին և անպատիւ ըլլալ, երբ ամուսնէն զատ ուրիշ էրիկ մարդ կը սիրէ, պատասխանեց Մէրսէտէս, գլուխը ցնցելով։ Իմ բարեկամութեամբս գոհացէք. կը կրկնեմ թէ ատկէ զատ ուրիշ բան չեմ կրնար խոստանալ. վստահ եմ թէ խոստացածս կրնամ տալ։

—Այո՛, կ'իմանամ, ըսաւ Ֆէրնան. համբերատարութեամբ կը հանդուրժէք ձեր թշուառութեան, բայց իմինէս կը վախնաք։ Մէրսէտէս, ձենէ սիրուելով, պիտի փորձեմ հարստանալ. երջանկաբեր պիտի ըլլաք, և ես՝ հարուստ. կրնամ իմ ձկնորսի արհեստս ընդարձակել. կրնամ իբր պաշտօնեայ մտնել գրասենեակ մը, նոյն իսկ կարող եմ խանութպան ըլլալ։

—Ֆէրնան, չէք կրնար ատոնց և ոչ մէկը փորձել. դուք զինուոր էք, և Քաթալանիոյ մէջ մնալնուդ պատճառը սա է որ պատերազմ չկայ. ձկնորս մնացէք և երազներ մի՛ հիւսէք, որոնք կրնան աւելի սոսկալի ցոյց տալ իրականութիւնը. գոհացէ՛ք իմ բարեկամութեամբս, որովհետև ուրիշ բան չեմ կրնար ընծայել։

—Մէրսէտէս, իրաւունք ունիք, նաւաստի պիտի ըլլամ. փոխանակ մեր հայրերու տարազը կրելու, զոր կ'արհամարհէք, փայլուն գլխարկ մը պիտի դնեմ, գծաւոր շապիկ մը ու կապոյտ բիկնոց մը պիտի հագնիմ կոճակներուն վրայ խարսխանիշերով։ Այսպէս հագուած ըլլալու չէ՞ ձեզի հաճոյ թուելու համար։

—Ի՞նչ ըսել կ'ուզէք, չեմ հասկնար ձեր միտքը, հարցուց Մէրսէտէս հրամայական նայուածքով մը։

—Մէրսէտէս, ըսել կ'ուզեմ թէ ինծի նկատմամբ անգութ և անողոք ըլլալնուդ պատճառը սա է որ այդպէս հագուած մէկու մը կը սպասէք։ Բայց այն անձը, որուն կը սպասէք, թերևս փոփոխամիտ է, և եթէ ինք փոփոխամիտ չէ, ծովը իրեն համար գէթ այնպէս է։

—Ֆէրնան, բարի կը կարծէի քեզ. սխալեր եմ, գոչեց Մէրսէտէս։ Ֆէրնան, գէշ սիրտ մը ունիք որ ձեր նախանձին համար օգնութեան կը կանչէք Աստուծոյ զայրոյթը։ Լա՛ւ, չեմ ծածկեր ձենէ. կը սպասեմ ու կը սիրեմ ձեր ըսած անձը. եթէ երբեք չգայ՝ զինքը փոփոխամիտ նկատելու տեղ պիտի ըսեմ թէ զիս սիրելով մեռած է։

Երիտասարդ Քաթալանը կատաղութեան շարժում մը ըրաւ։

—Ֆէրնան, կը հասկնամ ձեր միտքը. ձեզ չսիրելուս համար՝ ոխ ունիք անոր դէմ. ձեր քաթալանական դանակը պիտի խաչաձևէք անոր դաշոյնին հետ։ Ասով բան մը շահած չէք ըլլար։ Եթէ յաղթուիք, իմ բարեկամութիւնս պիտի կորսնցնէք. կամ բարեկամութիւնս ատելութեան պիտի փոխուի, եթէ երբեք յաղթական ելլէք։ Հաւատացէ՛ք որ կռուիլ մարդու մը հետ՝ գէշ միջոց մըն է կնոջ մը հաճոյանալու համար, երբ այդ կինը կը սիրէ նոյն մարդը։ Ոչ, Ֆէրնան, այդ գէշ մտածումներուն անձնատուր չպիտի ըլլաք։ Անկարելի ըլլալով ինծի հետ ամուսնանալ, պէտք է բաւականանաք իբր բարեկամուհի և քոյր ունենալով զիս. Յետոյ որ՝ Ֆէրնան, կրնաք սպասել տակաւին. քիչ մը առաջ ըսիք թէ ծովը փոփոխամիտ է. չորս ամիս առաջ մեկնած է, և չորս ամիսէ ի վեր շատ փոթորիկներ պատահած են։

Ֆէրնան անզգած մնաց. Մէրսէտէսի այտերէն հոսող արցունքները սրբել չփորձեց. բայց արցունքի իւրաքանչիւր կաթիլի փոխարէն՝ իր արիւնէն գաւաթ մը պիտի տար. սակայն ուրիշի մը համար կը հոսէին այդ արցունքները։

Ոտքի ելաւ, խրճիթին մէջ շրջան մը ըրաւ և դնաց Մէրսէտէսի առջև կեցաւ, մռայլ աչքերով և կծկուած բռունցքներով։

—Մէրսէտէս, վճռական որոշում մը տուա՞ծ էք, պատասխանեցէք։

—Էտմոն Տանթէսի կը սիրեմ, ըսաւ մանկամարդ աղջիկը, ցուրտ շեշտով մը. անկէ զատ ոչ ոք իմ ամուսինս չպիտի ըլլայ։

—Միշտ պիտի սիրէ՞ք զայն։

—Որքան ատեն որ ապրիմ։

Ֆէրնան գլուխը ծռեց վհատած մարդու մը պէս, հծծիւնի նմանող հառաչ մը արձակեց. յետոյ ճակատը վեր առած, ակռաները սեղմուած և ռնգունքը կիսաբաց, ըսաւ.

—Իսկ եթէ մեռած ըլլայ։

—Եթէ ան մեռած ըլլայ ես ալ կը մեռնիմ։

(Շարունակելի)